

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið
Skuggasundi 1
150 Reykjavík

Reykjavík 24. ágúst 2020
2008019SA BG
Málalýkill: 00.64

Efni: Umsögn um drög að frumvarpi til laga um vernd, velferð og veiðar villtra fugla og villtra spendýra – mál 130/2020

Vísað er til tilkynningar í samráðsgátt stjórnvalda þann 8. júlí sl. þar sem óskað er eftir umsögnum um ofangreind drög að frumvarpi. Í frumvarpsdrögum eru lagðar til margvíslegar breytingar á gildandi löggjöf en þau ákvæði er snúa að sveitarfélögum eru að mestu óbreytt frá núgildandi lögum.

Í frumvarpsdrögum eru sérstakir kaflar um refa- og minkaveiðar líkt og eru í núgildandi lögum. Kemur fram í greinargerð að mikilvægt sé að reyna að útrýma mink með öllu úr náttúru Íslands meðan veiðar á ref hafi það markmið að takmarka tjón en ekki útrýma úr náttúru landsins. Áfram er gert ráð fyrir því að ríkissjóður endurgreiði sveitarfélögum allt að helmingi kostnaðar við veiðarnar eftir reglum sem ráðherra setur og eftir því sem nánar er ákveðið í fjárlögum. Er það í samræmi við *Stefnumörkun Sambands íslenskra sveitarfélaga 2018-2022* en þar segir „Sambandið skal vinna að því að ríkisvaldið beri eðlilegan og sanngjarnan hlut í kostnaði við refa- og minkaveiðar“.

Samkvæmt frumvarpinu eiga refa- og minkaskyttur að hafa veiðikort en í dag er það ekki krafa og því er um að ræða auknar kröfur á skotmenn. Er því tilefni til þess að endurskoða auglýsingu um viðmiðunartaxa launa, aksturs og verðlauna fyrir unna refi og minka. Nú þegar getur það reynst erfitt fyrir sveitarfélög að ráða skotmenn með kunnáttu til refa- og minkaveiða í samræmi við kröfur laganna þegar viðmiðunartaxtinn er lágur en sem dæmi er tímakaup ráðinna skotmanna 1.615 kr./klst. Mikilvægt er að ríkið tryggji nægjanlegt fjármagn til refa- og minkaveiða og að horft sé áfram til þess að stærstur hluti þess kostnaðar sem varið er til refa- og minkaveiða lendi ekki á íbúum í fámennum en landstórum sveitarfélögum. Sambandið leggur því til að viðmiðunartaxtar séu endurskoðaðir og um leið tryggt nægt fjármagn á fjárlögum til að hægt sé að veiða a.m.k. sama fjölda dýra og verið hefur. Sé hins vegar markmiðið að útrýma mink er ljóst að auka þarf töluvert fjármagn til málaflokksins.

Sambandið vill einnig vekja athygli á því að í 11. gr. frumvarpsins er fjallað um velferð villtra dýra og villtra fugla og skyldu aðila til að koma sjúku, særðu eða bjargarlausu villtu dýri til bjargar ef þess er nokkur kostur eða tilkynna slíkt atvik til lögreglu. Er síðan vísað til laga um velferð dýra nr. 55/2013. Samkvæmt 7. gr. þeirra laga ber sveitarfélag allan kostnað sem stofnað er til þegar hálfviltu eða villtu dýri er komið til hjálpar nema um sé að ræða villt dýr af stofni í útrýmingarhættu eða dýr sem lenda í umhverfisslysum en þá ber ríkið kostnaðinn. Sambandið lagðist gegn því að svo íþyngjandi ákvæði um hjálparskyldu af hálfu sveitarfélaga væri sett árið 2013. Atvinnuveganefnd Alþingis fjallaði þá um slík sjónarmið í aðdraganda lagasetningar og spurði „hvort rétt sé að fella kostnaðinn af hjálparskyldunni á

sveitarfélögin og hvort ef til vill sé réttara að hann verði greiddur úr sameiginlegum sjóðum allra landsmanna“.

Í nefndaráli atvinnuveganefndar var nánar fjallað um þetta atriði og taldi nefndin að stofnun á miðlægum sjóði myndi hafa jákvæð áhrif, m.a. með því að létta undir með sveitarfélögunum enda væri ljóst að hjálparskyldan ætti eftir að koma misþungt niður á þeim. Þá yrði að telja að tilvist slíks sjóðs myndi auka líkurnar á því að markmið um velferð dýra næðu fram að ganga. Engu að síður taldi atvinnuveganefnd ekki tímabært að leggja sjóðsstofnunina til.

Nú þegar 7 ára reynsla er komin á framfylgd hjálparskyldu hafa mikil vandkvæði komið í ljós, bæði hvað varðar kostnað (sbr. umfjöllun atvinnuveganefndar) sem og að óskýrt er í ýmsum tilvikum á hverjum hjálparskyldan hvílir.

Þannig er mál með vexti að dýr þekkjast ekki til landamæra sveitarfélaga og hafa komið upp tilvik þar sem dýr sem þurfa á hjálp að halda fari milli sveitarfélaga og þá er óljóst hver bera eigi kostnaðinn af slíku. Einnig hefur orðið mikil aukning á aðstoð við hvali í neyð. Þar hafa komið upp fjöldi vandamála. Fyrst ber að nefna að óljóst er hver eigi að bera kostnað af því að hjálpa hval sem er í sjó en sveitarfélög hafa ekki skipulagsvald í fjörðum og sjó og því óeðlilegt að sveitarfélög beri þann kostnað. Í öðru lagi má nefna að aukning hefur orðið á fjölda grindhvala sem stranda hér á landi, sem dæmi strönduðu yfir 50 grindhvalir í Suðurnesjabæ á sl. ári. Getur því komið upp sú staða að mjög lítil sveitarfélög lendi í aðstöðu þar sem fara þarf í mikinn kostnað við að bjarga grindhvöllum í fjöru. Einnig hefur komið í ljós vandamál við að skilgreina hvaða dýr teljist í útrýmingarhættu sem og hvort ríkisstofnanir geti kafið sveitarfélög um kostnað er fellur á þær vegna björgunar villtra eða hálfvilltra dýra. Í fyrirliggjandi drögum er þó komið til móts við athugasemdir sambandsins frá 2013 að því leyti til að verði umrædd drög að lögum er heimilt að aflífa sjúk, særð eða bjargarlaus villt dýr með skjótum og sem sársauka minnstum hætti ef sýnt þykir að ekki sé unnt að veita því viðunandi bjargir. Í dag er slíkt ekki heimilt nema sveitarfélag taki þá ákvörðun.

Sambandið leggur áherslu á þau sjónarmið sem atvinnuveganefnd fjallaði um í aðdraganda að setningu laga um velferð dýra. Gerð er krafa um að strax sé hafist handa við að endurskoða umrætt ákvæði því forsenda fyrir því að hægt sé að aðstoða dýr í neyð er að framkvæmdin sé skýr. Þá verður að taka afstöðu til þeirrar tillögu að settur verði á stofn miðlægur sjóður sem standi undir tilteknum kostnaði við að framfylgja hjálparskyldunni. Sú tillaga er bæði í fyllsta máta tímabær og nauðsynleg til þess að hægt sé að taka ákvarðanir hratt og örugglega

Virðingarfyllt

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Karl Björnsson
framkvæmdastjóri